

نگاهی به زندگی پربرت باقرالعلوم

امام محمد باقر (ع) که خود شکافنده علوم بود در طول حیات پربرت خویش همواره مسلمانان را به طلب علم فرا می خواند، زیرا آن را وسیله ای...

ولادت امام محمد باقر (ع)؛

نگاهی به زندگی پربرت "باقرالعلوم" / چند حدیث زیبا از امام باقر (ع)

امام محمد باقر (ع) که خود شکافنده علوم بود در طول حیات پربرت خویش همواره مسلمانان را به طلب علم فرا می خواند، زیرا آن را وسیله ای برای تکامل آنها و شکوفایی زندگی آنها می دانست. به گزارش خبرگزاری مهر، امام محمد باقر (ع)، امام پنجم شیعیان فرزند امام سجاد (ع) و سیده طاهره فاطمه دختر امام حسن (ع) است. ولادت ایشان به روایتی مشهور اول رجب سال 57 روز جمعه در مدینه بود. ایشان سه سال قبل از شهادت جدش امام حسین (ع) متولد شد.

ولادت امام باقر (ع) در زمان معاویه بود. زمانی که جامعه اسلامی پر از ظلم و ستم بود. جدش رسول خدا ایشان را "محمد" نامید و دهها سال قبل از تولد ایشان را لقب باقر داد. این از پیشگویی های نبوت بود. پیامبر (ص) از طریق غیب می دانست که نبیره اش به نشر علم و اشاعه آن در بین مردم قیام می کند و بشارت این را به امت داد، اما کنیه ایشان ابوجعفر بود. کنیه ایشان به نام فرزندش جعفر الصادق (ع) کسی که روح و حیات در این امت دمید و چشمه های حکمت را در روی زمین گشود نامیده شد.

القاب ایشان امیر شبیه (چون شبیه جدش رسول خدا (ص) بود)، شاکر، هادی، صابر، شاهد، باقر که این لقب بیشتر از بقیه شایع و منتشر شده است. مورخین و سیره نویسان امام، قریب به اتفاق بر آن عقیده اند که به ایشان لقب باقر از این جهت داده شده که ایشان شکافنده علم بوده، یعنی آن را توسعه می داده اصل آن را می شناخته و به جزئیات آن آگاه بود. اما ایشان آن گونه که جابر بن عبدالله انصاری می گفت شبیه رسول خدا (ص) و شمایل ایشان چون شمایل جدش بود. همان گونه که در ظاهر به پیامبر شبیه بود، در اخلاق عالیّه نیز چون جدش بود که بر سایر پیامبران ممتاز بود. و بعضی از معاصرین ایشان را توصیف کرده و گفته اند: او معتدل القامه و گندمگون بود، پوستی رقیق و خالی داشت، صدای خوشی داشت و سر او اغلب پایین بود.

از کودکی امام باقر (ع) نشانه های نبوغ و زکاوت آشکار بود، به طوری که راویان گفته اند جابر بن عبدالله انصاری با سن پیری می آمد و روبروی او می نشست و از او می آموخت و از وسعت علم امام و معارف او بهره مند می شد. اصحاب پیامبر می دانستند که امام از همان طفولیت از فضل و علم زیاد بهره مند است لذا آنها درباره مسائلی که نمی دانستند با او مشورت می کردند.

امام باقر (ع) در طول حیاتش مقیم مدینه بود و هیچ گاه آنجا را برای شهر دیگری ترک نکرد. در آنجا معلم اول و پیشتاز بزرگ در حرکات و فضایل علمی و فرهنگی بود، ایشان مسجد پیامبر (ص) را به عنوان مدرسه مورد استفاده قرار داد و برای شاگردانش در آنجا کلاس های بحث و سخنرانی ایجاد کرده بود.

امام ابوجعفر در خانه رسالت و وحی و منبع سنت در جهان اسلام رشد کرد. جدش امام حسین (ع) و پدرش امام زین العابدین (ع) ایشان را به اهداف عالیّه تغذیه می نمودند، آنها راه خیر و هدایت را که خود در آن مستقر بودند به ایشان می آموختند و به ایشان راه روشن و رفتار سالم را یاد می دادند که برای این امت نمونه باشد.

امام ابوجعفر الباقر (ع) بیش از 24 سال تحت توجهات پدرش امام زین العابدین (ع) زندگی می کرد. در این مدت او ملازم و همراه پدر بود و از او جدا نشد. ایشان از راهنمایی های روشن او که مانند راهنمایی انبیاء و مرسلین بود متأثر شده بود.

به وصیت رسول الله (ص) امام زین العابدین فرزندش باقر را عهده دار امامت بعد از خودش کرد و او را به عنوان امام معرفی کرد. امام سجاد (ع) فرزندش باقر و بقیه فرزندانش را به وصایای تربیتی که پر از آداب عالیّه و ارزنده کریمه بود سفارش کرد. به امام باقر می گفت که با پنج گروه صحبت نکند. با فاسق، بخیل، دروغگو، احمق و با کسی که قطع کننده صله رحم باشد. به هر کس که از تو درخواست کرد خوبی کن، اگر مردی از طرف راست به تو دشمنام داد و بعد به طرف چپ برگشت و از تو عذرخواهی کرد بپذیر.

از بارزترین صفات امام ابی جعفر (ع) حلم اوست، همه بر این عقیده اند که او بر کسی که به او ظلم و تعدی کرده بود بدی نکرد، بلکه آنها را بخشید و با آنان، به خوبی رفتار کرد. یکی از هواداران اهل کتاب به امام حمله کرد و با گستاخی امام را مورد خطاب قرار داد و گفت: تو گاو هستی؟! امام با مهربانی گفت: نه من باقرم..... آن مرد ادامه داد و گفت: تو فرزند نان پزی؟ امام لبخندی زد و گفت: آن شغل او بوده است...."

آن مرد دوباره گفت: تو فرزند آن زن سیاه هستی؟ امام خشمناک نشد و با مهربانی گفت: "اگر تو راستگو هستی خدا تو را بیامرزد و اگر دروغ گفتی خدا تو را بیخشد." آن مرد حیران شد و اخلاق عالی امام را ستود سپس مسلمان شد و به سوی بهشت برگشت.

در مورد مدت عمر شریف امام باقر (ع) مورخین و راویان اختلاف نظر دارند. بعضی روایان تاکید دارند که ایشان در سن 73 سالگی در سال 117 هجری وفات کرد. البته مشهور است که ایشان در سال 114 هجری وفات کرده اند.

پندهایی از امام محمد باقر (ع)

- یکی از فایده های صله رحم نمودن این است که مرگ و اجل را تاخیر می اندازد.

- فضیلت و برتری نماز جماعت بر نماز فرادا و تنهایی بیست و پنج درجه مقام بهشتی است.

- کسی که شراب بیاشامد نمازش تا چهل روز مقبول نخواهد بود.

- زکات علم این است که به بندگان خدا بیاموزی.

خلاصه ای از زندگی امام محمد باقر (ع)

نام: محمد بن علی

نام پدر: امام سجاد (علیه السلام)

نام مادر: فاطمه دختر امام حسن مجتبی (علیه السلام)

شهرت: باقر العلوم (شکافنده علوم)

کنیه: ابوجعفر

محل تولد: مدینه منوره

زمان تولد: دهم رجب یا سوم صفر سال 57 هجری

مزار آن امام: قبرستان بقیع در مدینه

سیر حیات: سه سال و شش ماه همراه جد بزرگوارش امام حسین (ع)، سی و چهار سال و 15 روز با پدرش امام سجاد علیه السلام و هجده سال امامت در حالی که خلفای بنی امیه و بنی عباسی حکومت می نمودند.

تعداد همسران: دو زن و تعدادی کنیز

تعداد فرزندان: 7 فرزند